



**Tweede Kamer der Staten-Generaal**  
**Postbus 20018**  
**2500 EA Den Haag**  
**E: [cie.vws@tweedekamer.nl](mailto:cie.vws@tweedekamer.nl)**

**Datum:** 11 februari 2019  
**Kenmerk:** 19-016  
**Onderwerp:** Plenair debat over zelfdoding in de jeugdzorg  
**Contact:** [mirjam.drost@wijzijnmind.nl](mailto:mirjam.drost@wijzijnmind.nl); (06) 199 73 092

Geachte Kamerleden,

Woensdag 13 februari a.s. vindt het plenair debat plaats over suïcide in de jeugdzorg. Met deze brief doet MIND een oproep aan alle Kamerleden om de minister te vragen drastisch in te grijpen.

Voordat jongeren en jongvolwassenen op een gesloten afdeling van de jeugdzorg terecht komen is er in het triageproces al heel veel misgegaan. Verschillende onderzoeken en meldacties hebben de afgelopen vier jaar aangetoond dat jongeren met psychische aandoeningen niet op tijd passende zorg krijgen. Deze vindt u terug in de bijlage.

In 2015 en de jaren daarna werden de problemen m.b.t. de beschikbaarheid van specialistische ggz-zorg en wachttijden etc. verklaard door de stelselwijzigingen en de bezuinigingen. Maar vier jaar na dato is er nog weinig veranderd. Minister de Jonge heeft in april 2018 beterschap beloofd bij de introductie van het Actieprogramma Zorg voor de Jeugd.

**Ondanks alle inzet is er in de praktijk nog nauwelijks iets veranderd:**

1. **Wachttijden:** de moties die in de zomer 2017 waren aangenomen en betrekking hadden op het inzichtelijk maken van wachttijden en wachtlijsten voor specialistische zorg zijn tot op heden niet uitgevoerd:  
<https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/stemmingsuitslagen/detail?id=2017P09320>  
Tijdens het WGO Jeugd van december 2018 heeft minister de Jonge op aandringen van Kamerleden toegezegd te onderzoeken of de wachttijden inzichtelijk kunnen worden gemaakt via de reeds bestaande website [www.kiezenindeggz.nl](http://www.kiezenindeggz.nl) waardoor ouders en jongeren kunnen zien welke aanbieder in de buurt WEL plek heeft. Tot op heden is hier nog niets nieuws over vernomen.

## 2. Doorzettingsmacht bij complexe problematiek

In januari 2019 bracht het IGJ naar buiten dat de regionale doorzettingsmacht voor kinderen en jongeren met complexe ggz-problematiek nog nauwelijks functioneert:

<https://www.igj.nl/documenten/publicaties/2019/01/17/de-inspectie-gezondheidszorg-en-jeugd-heeft-een-aantal-regionale-expertteams-voor-jeugdigen-met-complexe-problematiek-bezocht>

Er wordt niet gekeken of adviezen ook zijn opgevolgd. Dit is geen doorzettingsmacht! Hoe het wel moet staat bijna onderaan: betrek de ouders en kind met de hulpvraag en handel vanuit de zorgvraag en pak door. Stop niet voordat passende zorg en hulp geregeld is. De functie van doorzettingsmacht vraagt dus om vasthoudendheid en lef en je niet laten hinderen door (financiële) kaders.

Achtergrond: in de zomer 2016 hebben de VNG en het ministerie van VWS afgesproken om deze regionale doorzettingsmacht per 2017 in te voeren. De handreiking voor de gemeenten was eind 2016 beschikbaar. Op verzoek van Kamerleden is er onderzoek gedaan naar de functie van doorzettingsmacht. De conclusie begin 2018 was dat de doorzettingsmacht regionaal zou worden belegd. In de zomer van 2018 introduceerde de VNG de doorzettingsmacht bij de regionale expertteams.

## 3. Toegang en triageproces traag

Signalen en concrete hulpvragen worden niet adequaat opgepakt door sociale wijkteams, waardoor kinderen met complexe ggz-problematiek niet op tijd passende zorg krijgen en de problematiek verergert.

## 4. Geen passend aanbod leidt in het ergste geval tot suïcide

Uit de verschillende onderzoeken en meldacties blijkt dat als jongeren niet op tijd specialistische ggz-zorg krijgen, hun situatie verder kan verergeren: de jongeren raken in een sociaal isolement, gaan niet meer naar school of werk en komen onnodig in een crisissituatie terecht. Voordat jongeren bij jeugdzorgplus terecht komen is er al veel misgegaan. In december 2018 rapporteerde de Inspectie voor de Gezondheidszorg (het IGJ) reeds dat bij 30% van de suïcides sprake is van het ontbreken van passende zorg voor jongeren met complexe ggz-problematiek. Naastbetrokkenen of familieleden meldden dat er tijdens het hulpverleningstraject niet werd geluisterd naar hun wanhoopskreet of die van hun zoon of dochter. Deze tussenrapportage is onderdeel van het onderzoek naar jongeren en suïcide dat momenteel wordt uitgevoerd door 113 Zelfmoordpreventie in samenwerking met veel andere partijen waaronder MIND. In jeugdzorgplus instellingen zijn niet de juiste hulpverleners aanwezig die jongeren met complexe ggz-problematiek zoals borderline en depressief/suïcidaal gedrag kunnen behandelen. Sterker nog: zij krijgen vaak überhaupt geen therapie.

### **Passend aanbod creëren**

Uit bovengenoemd onderzoek van het IGJ naar de doorzettingsmacht blijkt dat de regionale expertteams nog weinig doen om passend aanbod te creëren. In het geval van jeugdzorgplus instellingen zou de oplossing kunnen zijn: zorg dat jongeren therapie of behandeling krijgen van een psychiater. Zorg voor ondersteuning en dagbesteding. Sluit jongeren niet op, want opsluiting leidt tot verdere traumatisering. In het Volkskrant artikel van 8 februari jl. heeft u kunnen lezen welke gevolgen slechte zorg heeft gehad voor de 21-jarige Jason Bhugwandass. Niet alleen een trauma hield hij hier aan over, maar ook zijn perspectief op een toekomst.

We vertrouwen op uw kritische inbreng tijdens het plenaire debat van woensdag 13 februari a.s. en vragen u kritisch te zijn op hele concrete toezeggingen van de minister op het gebied van beschikbaarheid van passende zorg voor kinderen en jongeren met psychische aandoeningen.

Met vriendelijke groet,



Menno Tusschenbroek  
Teammanager Beleid  
MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid

Met bijlage

## **Bijlage:**

Jason Bhugwandass over de gesloten jeugdzorg

<https://www.volkskrant.nl/a-b5425542>

Onderzoek naar suïcide: <https://mindplatform.nl/nieuws/tussenrapportage-jongeren-en-suicide>

April 2017: van crisisplek naar crisisplek – uitzending Nieuwsuur

<https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2170415-zelfs-voor-crisisplekken-is-een-wachlijst.html>

Juni 2017:

<https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2179305-het-kan-niet-dat-kinderen-zelfmoord-als-oplossing-zien.html>

Evaluatie van de jeugdwet juni 2018: 1 op de 3 kinderen niet op tijd passende zorg

<https://mindplatform.nl/nieuws/plenaire-behandeling-evaluatie-jeugdwet-in-tweede-kamer>

<https://mindplatform.nl/nieuws/actieprogramma-zorg-voor-de-jeugd>

Onderzoek naar suïcide: <https://mindplatform.nl/nieuws/tussenrapportage-jongeren-en-suicide>

Inbreng november 2018

<https://mindplatform.nl/nieuws/brandbrief-wachlijsten-jeugd-ggz>

Input voor agenda voor de jeugd – Kinderombudsman april 2017

<https://wijzijnmind.nl/nieuws/reactie-mind-op-agenda-voor-de-jeugd>

2016: wanhoopskreten m.b.t. wachtlijsten

<https://mindplatform.nl/thema/wachlijsten-terugdringen-tijd-voor-actie-1>